

**SAMPLER
SÈRIES**

**26 DE FEBRER
SALA 2 ORIOL MARTORELL**

**ENSEMBLE ASCOLTA:
PLUS MINUS**

PROGRAMA DE MÀ

KARLHEINZ STOCKHAUSEN
Kürten, Alemanya 1928 – 2007

TIERKREIS

(1974-1975) – 25

KLAVIERSTÜCK N. 9

(1954-1961) – 10

ALBERTO POSADAS
Valladolid 1967

ANKLÄNGE AN STOCKHAUSEN

(2017) – 9

MING TSAO
Berkeley, Califòrnia, Estats Units 1966

PLUS MINUS

(2012-13) – Realization of Karlheinz Stockhausen's Plus Minus n. 14 (1963, 1974) 32'

ENSEMBLE ASCOLTA:

Andrea Nagy, clarinet
Markus Schwind, trompeta
Andrew Digby, trombó
Erik Borgir, violoncel
Florian Hoelscher, piano
Anne-Maria Hoelscher, acordió
Hubert Steiner, guitarra elèctrica i guitarra acústica
Julian Belli, Lucas Gérin, Boris Müller i Vanessa Porter, percussió

Catherine Larson-Maguire, direcció

COMENTARI

per **Isabel Gondel**

El repertori de la segona meitat del segle XX va estar dominat per un esperit constructivista a conseqüència del neoserialisme representat per primera vegada amb *Three Compositions for piano* (1947) i *Composition for Four Instruments* (1948) de Babbitt. La dissociació d'estructures rítmiques i harmòniques es posa en marxa amb *Cantéyodjayâ* (1948) de Messiaen, i es desenvolupa plenament amb el seu *Mode de valeurs et d'intensités* (1949): el paradigma del serialisme integral, que serviria com a referent per a la immensa *Sonata* (1950-1952) de Jean Barraqué, *Structures I* (1951-1952) de Pierre Boulez, la Sonata per a dos pianos de Karel Goeyvaerts (1950-1951), així com per a *Sonate pour deux pianos* de Michel Fano (1952).

Els *Klavierstücke* (1952-1961) de Karlheinz Stockhausen marquen un mapa d'interrogacions formals sobre el sistema serial, que serviria de laboratori d'experimentació i exploració del seu pensament en música sobre el rendiment, la lògica paramètrica, el temps físic, les articulacions, el tempo, les harmonies, la idea de progressió i la sistematització de la composició de ressonància. Un pas previ al que anys més tard es consideraria com la transició culminant de la sèrie al timbre amb la seva obra *Mantra* composta el 1970, amb la qual el compositor vol preparar l'esperit del seu temps cap a un futur de l'aspecte *suprahumà*.

Va ser una dècada fonamental amb l'obertura de nous horitzons a través de la computadora i l'aplicació de noves formes de coneixement en la música. Era el moment de conèixer noves sensacions amb els sons sobrenaturals, creats a partir de l'agrupació artificial de diferents impressions sensorials. Era el moment de nous principis formals basats en el timbre, la percepció i la sensació: tot so era ara un resultat clar de sons gràcies als avenços tecnològics i

del coneixement. Aquells amb els quals es podien començar a construir noves formes d'arquitectura sonora, basades en els mapes de la naturalesa física del so que havien estat ocults per a tots els segles anteriors. Això serà el que impulsarà la consolidació de l'espectralisme el 1983 a França amb el grup *L'Itineraire*, després d'uns inicis una mica rebels contra els principis del neoserialisme i el que ells van denominar "la dictadura del que havia establert Boulez".

El control estricte dels paràmetres crea una unitat omnipresent, com a conseqüència predilecta del que coneixem com a serialisme integral. Els processos subdivideixen el sistema de l'obra en parts més petites, que es poden crear, modificar, intercanviar i, fins i tot, reemplaçar de manera independent. Aquests processos, sumats a la llibertat de decisió que el compositor ofereix als intèrprets, creen un espai controlat, amb paràmetres i regles estrictes d'actuació dels materials. Stockhausen perseguia així la capacitat d'autogeneració i autoreproducció múltiple. A partir d'una visió artística pròpia: des de l'antropologia social de *Malinowski*, els amants simbòlics del *Càntic dels Càntics* i el desenvolupament de l'individu de Hermann Hesse... fins a l'ús de significats en codi, la fonètica, l'electrònica i els sintetitzadors que el van portar al metaserialisme que Ming Tsao referencia i concep en el seu *Plus Minus* (2012/2013): la primera realització completa de la composició oberta de Stockhausen dedicada a Mary Bauermeister. Fruit d'un revisionisme *activista* envers occident i la problematització d'una vida moderna contemporània, en la qual fa servir un lirisme musical multifacètic que es fractura i que persegueix representar l'esperit del nostre temps.

La *Nova simplicitat* advoca per un acostament al públic a partir de l'abandonament d'una objectivitat excessiva que les melodies de *Tierkreis* (1975) van representar per la seva naturalesa precursora, avançada fins i tot al naixement de la mateixa tendència. Per a aquest concert, els arranjaments de les melodies triades per a l'actuació van a càrrec d'Andrew Digby, en la qual una s'haurà de correspondre amb el signe del zodíac d'avui: *peixos*. L'Ensemble Ascolta haurà de prendre decisions també quant a les durades segons diferents escales de mesurament aritmètic i la seqüència de Fibonacci, que també definirà el desgast dels materials contraposats en el *Klavierstück IX* (1961) dedicat a Kontarsky, organitzat globalment pel número auri com a reflex de procediments serialistes. El compositor espanyol Alberto Posadas dedica al pianista Florian Hoelscher la seva cerca de conceptes en el repertori històric de grans compositors: des de Couperin fins a Zimmermann. Un camí personal en l'estudi de la sonoritat del piano, en el qual *Anklänge an Stockhausen* (2017) explora l'empremta del fenomen de la transformació d'una estructura rítmica vertical cap a una d'horitzontalment plana de la producció del compositor alemany del segle xx que avui ens reuneix.

AMB EL SUPORT DE

 Sabadell
Fundació

